

**Kázání při Requiem za prof. MUDr. Danuši Táborskou, DrSc.
Katedrála sv. Petra a Pavla v Brně, 17.6.2020**

Liturgické texty:

1. čtení – Gen 2, 21-3,3; Žl – 131(130); 2. čtení – Sk 9, 36-41; Evangelium – Mt 5, 1-12

Vážená paní Floriánová,
zarmoucená rodino,
vážení smuteční hosté,
bratři a sestry, lidé dobří.

Je to takové zavedené protokolární oslovení a přitom je v něm obrovitá hloupost. *Smuteční hosté!* Jistě, je nám za paní profesorkou teskno, ale my jsme sem nepřišli slavit smrt. Přišli jsme oslavit život, a jaký život! Život té síly, že z něho budeme čerpat až do počtu svých dnů.

Ještě nedávno jsme do tváře té hleděli a slyšeli její hlas. Jsem přesvědčen, že tu je duchovně přítomna. O čem mám kázat? Kněz má konec konců jediné téma, Boží milosrdenství. O něm je také celá Bible. Z Písma svatého jsem pro dnešní liturgii vybral tři čtení a jeden žalm, o nichž se domnívám, že hodně říkají k postavě paní profesorky. Při takové konfrontaci dochází ke zvláštnímu jevu. Biblické texty nám umožňují hlouběji pochopit daného člověka, protože se na něho díváme v perspektivě Boží. Zároveň se ovšem dobíráme i nových poznatků v Písmu, protože se nám pevně ukotvuje v realitě pozemského bytí, časoprostorově přesně určeného. Začnu tím, v čem jsme doma, čemu quantum tantum rozumíme.

Dášin život započal dvojími výkřiky. Byl tehdy porod velmi bolestivý a každé dítě pláče. Všichni si oddechnou, když jeho pláč uslyší. Dítě žije. Dáša byla oběma rodiči očekávána s láskou a stejně i přijata. Vnitřní rovnováha a mnoho dalšího vznikalo u ní úplně přirozeně. V citlivém věku puberty a rané adolescence se nakupila hrozná mračna a bouře trvající víc než dvacet let. Bičovala a bezútěšně hnala děvčátko i pak mladou ženu jako vichrem ulomený květ. Řekl jsem květ a mám k tomu dobrý důvod. Paní profesorka patřila k těm nemnohým ženám, které byly krásné vždycky – jako dítě, jako dívka, jako zralá žena i jako stará dáma. Jenže mnohým lidem uniklo, že je krásná, protože, ve všem povrchní, si povšimli jen toho, že je hezká. To jí často komplikovalo situaci. Předpokládám, že tomu tak bylo, když ji měli tři dny a tři noci v prackách vyslýchající orgány StB v souvislosti s procesem a následným vězněním jejích příbuzných v padesátých

letech. V jiných případech jí to naopak situaci ulehčilo, protože, u mužů především, to vychýlilo argumentační vážky v její prospěch.

Krásným může být konec konců i člověk škaredý, neboť z něho vyzařuje jas krásného ducha a ušlechtilosti jeho osobnosti. Položím-li vedle sebe evangelní úryvek a 130. žalm a životní příběh paní profesorky, odvážím se vyslovit větu: *Žijí mezi námi svatí*. Není náhodou, že osmero blahoslavenství se často čte na svátek Všech svatých, tj. i těch, kteří nebyli za svaté prohlášeni církví, ale byli tak přijímáni svým okolím v době svého života i v paměti obce. Byli tak zcela jistě přijati i Kristem, soudcem, spravedlivým a nadmíru milosrdným, nás všech.

Prof. Táborská se nejprve chtěla zabývat chirurgií. Když se jí podařilo v r. 1955 vrátit ke sv. Anně, pracovala na 1. chirurgii u prof. Podlahy. Po dvojnásobném odmítnutí vstupu do KSČ byla v r. 1962 vytlačena na anesteziologický úsek, tj. stručně řečeno na vedlejší kolej. Odtud spolupracovala s předními chirurgy na nejobtížnějších operacích, včetně kardiologických. Na této klinice se v r. 1978 habilitovala. Spolu s přáteli z řad chirurgů založila anesteziologicko-resuscitační kliniku. To znamenalo zlom ve vývoji této specializace, protože se stala oborem pěstovaným na brněnské univerzitě. Z nové kliniky se zúčastnila spolu s prof. Kořístkem a prof. Černým příprav a následného úspěšného provedení první transplantace jater. Tehdy docentka Táborská vedla celou anesteziologickou část operace a starala se o pooperační péči o pacienta, pana Mynáře, který dosud, tj. 38 let po zákroku spokojeně žije. U této operace se musím ještě pozdržet. Vklad doc. Táborské nebyl, jak je tomu často, výpomocnou službou, která je sice veledůležitá, avšak stojí dokonale zastíněna aktivitou chirurgů. Doc. Táborská chirurgické kolegy pečlivě sledovala a radila věcně a povzbudivě, co udělat. Nehrnula se do ničeho, plně zachovávala sobě svěřenou kompetenci. Jenže její účast na operaci byla celistvá, protože jí šlo o pacienta, který současně potřeboval pomoc všech. Obdobně se chovala při následné reflexi zákroku a poradách v době rekonvalescence. Při té, u všech pacientů, kteří jí prošli rukama, projevovala neskutečnou empatii vůči pacientům a kolegiální vztahy vůči sestrám. Příbuzní neodešli bez útěchy a naděje z jejího pokoje nikdy, ani při nejhorší zprávě. To můžeme s úspěchem srovnat s epizodou sv. Petra v Joppe.

Když uvažuji o výběru oboru a jeho následné změně, mi úsměvně vyznívá starozákonní čtení. Stvoření Evy je popsáno jako dost složitá operace. Hospodin Adama nejprve uspí. V narkóze provede jakousi explantaci a po procitnutí Adama konfrontuje s jeho ženou geneticky s ním shodnou. Adamova

rekonvalescence neproběhla hladce. Došlo ke smrtící komplikaci po dietní chybě. Hospodin s úchvatnou empatií pečuje o pacienta po několik tisíciletí, než Jeho Syn a nejvyšší spolupracovník může říct: *dokonáno jest*. Jsme hotovi, člověk je zachráněn.

Nejsem povolán, abych mluvil o vědecké práci paní profesorky. Nerozumím tomu a většině z vás je dobře známá. O jednom z přínosů mluvit musím, protože se týká mé odbornosti. Byla si toho sama vědoma. Jde o určení okamžiku mozkové smrti, který je pro teology okamžikem oddělení nesmrtelné duše od smrtelné hmoty těla. Co o tom soudila a s kým otázku diskutovala, nevíme. Jisté je, že právě tento moment ji zneklidňoval při úvahách o biologické smrti a určoval její postoje v etických problémech moderní medicíny.

Nyní se můžeme obrátit k jiné Dášině činnosti, k práci pedagogické. Zde lze sledovat, jak byla ovlivňována Kristem. Její přednášky byly vždy perfektně připravené. Zřejmě se, třeba jen krátce, připravovala i před tématem již mnohokrát odpřednášeným. Mluvila spatra, posluchače pokaždé zaujala. Protože přednášela nejen studentům, ale i lékařům, řidičům sanitek, sestrám a rovněž měla množství popularizačních vystoupení, mluvila vždy úměrně k předpokládaným znalostem auditoria. V debatách byla rozvážná, zodpovědná, nikdy nikoho neurazila, i když řekl opravdivou pitomost. Uměla trpělivě naslouchat, přestože někdy spěchala a jindy už dopředu věděla, co jí návštěvník poví. Spory řešila snahou o smír a nalezením oboustranně přijatelného, ne však nesmyslného kompromisu. Konečně se vyznačovala velikou pokorou opřenou o správné pravdivé sebe-vědomí. Pokornou zůstávala i jako vítěz. Křivdy snášela klidně a vůbec o nich nemluvila, i když to byly křivdy velké. Maximálně se zeptala někoho velmi blízkého z kolegů, jestli to vidí stejně. To vše známe ze života Pána Ježíše. Jen ve dvou věcech se od něho lišila. Vůči svým žákům, včetně těch nejbližších, byla občas až nepedagogicky mírná. V druhé se lišila jen zčásti, a to byl její svérázný humor. O Kristu víme, že několikrát slzel, ale jedinkrát se nemluví o jeho smíchu. Dáša se smála a uměla dělat legraci namířenou proti sobě. Nedělala si legraci z druhých, ať přítomných nebo nepřítomných. Za pověstné jsou považovány její velevtipné poznámky v debatách. Právě v tom se shoduje s Kristem, jehož debatní odpovědi měly charakter smeče, kterou nebylo možno vybrat.

Vysokoškolský učitel, má-li být *velkým učitelem*, musí založit školu. Prof. Tábořská založila u nás obor a v r. 1983 vydobyla v nemocnici sv. Anny v Brně

založení prvního anesteziologicko-resuscitačního oddělení v Československu a za několik let poté byla prezidentem Husákem jmenována prvním profesorem daného oboru. Chce-li někdo změřit sílu její odbornosti, ať si uvědomí, že toho všeho dosáhla žena „nepřátelské třídy“, z rodiny odsouzených politických vězňů, praktikující katolička bez stranické legitimace. To je neuvěřitelné.

O jedné důležité oblasti Dášina života nebudu mluvit, protože svůj soukromý život pečlivě a úspěšně chránila. Řeknu jen, že její dětství a rodinný život byly harmonické a krásné, a to i v dobách, kdy se odehrávaly v tragických podmínkách. Možná i právě proto.

Co říci závěrem? Děkujeme a promiňte (to ať si co do obsahu zodpoví každý sám). Pak takto smířeni vyslovit přání, po němž touží každý křesťan. Abys byla uvítána Hospodinem slovy: *Služebníku dobrý a věrný vejdi v radost svého Pána a odpočiň si po námaze žití.* Tak se staň.